

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 203/06-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. októbra 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť Z. S., V., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. P., P., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 936/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 936/98 porušil základné právo Z. S., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Z. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 60 000 Sk (slovom šesťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Kežmarok povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Z. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 786 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiat šesť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Kežmarok povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Z. P., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 21. júna 2006 č. k. I. ÚS 203/06-7 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Z. S., V. (ďalej aj „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 936/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti okrem iného vyplynulo, že: *«(...) Sťažnosť smeruje proti konaniu 3 C 936/98 vedenom na Okresnom súde Kežmarok o ochranu osobností.*

V termíne 16. 4. 1998 som podala návrh na ochranu osobností proti Š. V., bytom V. OS Kežmarok odstúpil uvedený návrh bezdôvodne na OS Poprad dňa 17. 6. 1998, hoci som podala návrh na OS Kežmarok. KS Prešov vrátil vec OS Kežmarok dňa 3. 8. 1998 z dôvodu jeho príslušnosti na konanie. Okresný súd Kežmarok v tejto veci rozhodol rozsudkom dňa 30. 4. 1999 s tým, že moju žalobu zamietol. Konanie o žalobe na ochranu osobností sa ešte vtedy podľa účinného § 200i ods. 4 OSP malo skončiť najneskôr do konca jedného roka od podania žaloby na súde. (...)

Súd v dobe od 3. 5. 2005 do 21. 4. 2006 už vo veci vôbec nekonal. A samozrejme, že nekonal ani predtým tak, ako mal konať.

Konanie na ochranu osobností nie je v tomto prípade konanie zložité. Zložitosť právneho a skutkového posúdenia záviselo na prejednávajúcom sudcovi, ktorý bol neskôr vylúčený z konania pre jeho zaujatosť voči mojej osobe tento urobil mnoho procesných a neodborných chýb. Svojim správaním som sa na prietáchoch v konaní nepodieľala. Som stará a chorá osoba, ktorá sa bráni stále pretrvávajúcim útokom odporcu, ktoré sú sústavné a intenzívne a preto som hľadala súdnu ochranu. Počas obdobia od 16. 4. 1998 – doteraz mi nebola poskytnutá. (...)

Na základe uvedených skutočností navrhujem, aby ústavný súd (...) o mojej sťažnosti rozhodol:

1. Právo Z. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov priznané podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní pred Okresným súdom v Kežmarku vo veci 3 C 936/98 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva Z. S. primerané finančné zadostučinenie v sume 100 000 (...), ktoré je Okresný súd Kežmarok povinný vyplatiť jej do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto nálezu. (...).

Podľa čl. 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde navrhujem, aby súd priznal aj trovy právneho zastúpenia (...).»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. R. B., listom z 31. júla 2006 sp. zn. 1Spr. 0/354/2006 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 13. septembra 2006.

2.1 Predseda okresného súdu poukázal na chronológiu vykonaných úkonov v napadnutom konaní, ako aj nasledovné relevantné skutočnosti:

„(...) Sudkyňa JUDr. I. J. mala do senátu vec pridelenú dňom 21. 7. 2005. Potom ako vyššie uvedený sudca JUDr. K. bol z dôvodu predpojatosti Krajským súdom v Prešove vylúčený z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Dňa 7. 4. 2006 sudkyňa zreferovala spis a nariadila pojednávanie na termín 20. apríla 2006. Ide o rozsiahly a pomerne náročný spisový materiál, ktorý bolo potrebné riadne si preštudovať, zvlášť potom ako jej vec bola pridelená do senátu po dvoch zrušujúcich rozhodnutiach krajského súdu a samozrejme sa jedná o jednu z mnohých nachádzajúcich sa v jej senáte a to tak z oddelenia C, Cb, S, U, P, T, Er. Dňa 25. apríla 2006 bol vyhlásený rozsudok (...).

(...) Ako som už uviedol dotknutý sudca JUDr. A. K. čerpal dovolenku do 14. 8. 2006 vrátane. Dňa 15. 8. 2006 som mu predložil spisový materiál so žiadosťou, aby sa k nemu v súvislosti s ústavnou sťažnosťou vyjadril. Z jeho vyjadrenia, ktoré je zažurnalizované v spisovom materiály vyplýva, že spis mu bol pridelený dňa 2. 7. 1998. Od 3. 6. 2000 do 1. 9. 2000 čerpal dlhodobú dovolenku. Od 1. 9. 2000 do 6. 6. 2002 bol mimo výkonu povolania a spis mal odňatý. K obsahu sťažnosti uviedol akurát to, že spor od samého

začiatku poznačený určitou nervozitou, ktorá vládla medzi účastníkmi konania a ich právnou zástupkyňou. Rešpektuje uznesenie krajského súdu o vylúčení z konania a naďalej trvá na tom, že nie je zaujatý voči žiadnemu z účastníkov konania a preto nemal byť z konania vylúčený. Poukázal na svoje vyjadrenie k námietke zaujatosti žalobkyne a na rozpor medzi dôvodmi sťažnosti a námietky zaujatosti. (...)

Po oboznámení sa so spisovým materiálom uvádzam, že v priebehu roku 1998 sudca konal priebežne a dňa 30. 4. 1999 vyhlásil rozsudok. V tomto období od podania návrhu bol spis dvakrát mimo Okresného súdu v Kežmarku, raz bol postúpený z dôvodu miestnej príslušnosti (aj keď nesprávne) Okresnému súdu v Poprade a druhýkrát bol predložený Krajskému súdu v Prešove za účelom rozhodnutia o námietke zaujatosti voči JUDr. K. Po vykonaní procesných úkonov, potom ako súd obdržal odvolanie proti rozsudku bola vec dňa 8. 11. 1999 predložená Krajskému súdu v Prešove. Krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec dňa 30. 5. 2000 vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V období od 3. 6. 2000 do 1. 9. 2000 bol JUDr. K. na dovolenke a od 1. 9. 2000 do 6. 6. 2002 mal pozastavený výkon funkcie sudcu. V tomto období ako ma informovala tajomníčka p. H. bol spis pridelený do senátu sudcu JUDr. Ľ. V spise na č. l. 130 sa, ale nachádza referát podľa ktorého bola kancelária povinná doručiť uznesenie krajského súdu od JUDr. B. Ďalší úkon v spise bol vykonaný až JUDr. K. dňa 17. 6. 2002. Musím teda konštatovať, že v tomto období trvajúcim takmer dva roky došlo k pretrhaniu v konaní. Zároveň, ale musím konštatovať, že každý z tunajších sudcov vybavuje viacero druhov agend, má množstvo svojich spisov v senáte. Počet sudcov na tunajšom súde je dlhodobo poddimenzovaný a preto evidentne bolo cítiť a muselo sa to odraziť aj na kvalite práce, keď chýbal ďalší sudca. Po tomto období sa ďalej vo veci konalo. V apríli 2003 bol vyhlásený rozsudok, voči ktorému žalovaná opätovne podala odvolanie a krajský súd ho opätovne zrušil. Spis bol tunajšiemu súdu vrátený krajským súdom dňa 3. 9. 2004. Uznesenie z krajského súdu spolu s termínom bolo doručované v marci 2005. Na pojednávaní 5. 4. 2005 právna zástupkyňa žalobkyne vzniesla námietku predpojatosti voči sudcovi a túto zdôvodnila podaním, ktoré súd obdržal 11. 4. 2005. Dňa 3. 5. 2005 sa prvostupňovému súdu vrátil spisový materiál s uznesením krajského súdu o vylúčení JUDr. K. z pojednávania a rozhodovania veci. Keďže došlo k písárskej chybe a v tomto uznesení bolo uvedené, že ide o sudcu Okresného súdu v Poprade, spis bol opätovne predložený

krajskému súdu a vrátil sa 20. 5. 2005. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 6. 2005. Pokiaľ ide o ďalší pohyb v spise a vykonávané procesné úkony poukazujem na svoju odpoveď z 31. 7. 2006.

V závere môžem len konštatovať, že od roku 1998 kedy vec napadla na tunajší súd až doposiaľ pri zohľadnení už uvedených objektívnych okolností, sa vo veci priebežne konalo, samozrejme až na obdobie od 1. 9. 2000 do 6. 6. 2002. Ako som už uviedol, aj v tomto období svoju úlohu zohrali aj objektívne okolnosti.

Netrváme na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedla tieto podstatné skutočnosti:

„(...) Ako je z vyjadrenia zrejme postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 936/98 došlo ku porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Tieto prieťahy predseda Okresného súdu Kežmarok v období od 1. 9. 2000 do 6. 6. 2002 uznáva. Zo samotného vyjadrenia je však zrejme, že JUDr. K. nekonal už od 30. 5. 2005 a nie od 1. 9. 2000, ako sa uvádza vo vyjadrení. Teda prieťahy trvali viac ako dva roky.

Zároveň Vám oznamujeme, že netrváme na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie.

Trovy právneho zastúpenia si uplatňujem v celkovej výške 5 786,- Sk a to v zmysle § 11 ods. 2 Vyhl. 655/2004 Z. z. 2 x 2 730,- Sk za dva úkony právnej služby (1/ prevzatie a príprava zastúpenia 2/ stanovisko zo dňa 13. 9. 2006) a v zmysle § 16 ods. 3 Vyhl. 655/2004 Z. z. (...).“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 936/98:

Dňa 16. apríla 1998 podala sťažovateľka na okresnom súde žalobný návrh na ochranu osobnosti proti Š. V. (ďalej aj „odporca“).

Dňa 21. apríla 1998 súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku a súčasne vyžiadal spis č. Pr – 80, 81/98 od Okresného úradu v K.

Dňa 5. mája 1998 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok vo výške 4 000 Sk, napriek tomu následne požiadala súd o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 12. mája 1998 bol návrh na začatie konania zaslaný odporcovi na vyjadrenie a sťažovateľka bola vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 2 000 Sk v lehote 8 dní pod následkom zastavenia konania.

Dňa 3. júna 1998 právna zástupkyňa sťažovateľky oznámila súdu, že súdny poplatok v sume 4 000 Sk bol zaplatený 5. mája 1998.

Dňa 17. júna 1998 sťažovateľka oznámila mená svedkov, ktorých navrhla vo veci vypočúť a súčasne podala návrh na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku.

Dňa 17. júna 1998 sudca dal úpravou kancelárii pokyn zaslať spis Okresnému súdu Poprad ako miestne príslušnému súdu a upovedomiť o tom účastníkov.

Dňa 19. júna 1998 sa odporca vyjadril k návrhu.

Dňa 27. júla 1998 bol spis doručený Krajskému súdu v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) na rozhodnutie o miestnej príslušnosti.

Dňa 3. augusta 1998 krajský súd uznesením sp. zn. 4 Nc 39/98 rozhodol, že miestne príslušný súd v posudzovanej veci je Okresný súd Kežmarok.

Dňa 28. septembra 1998 bol spis doručený okresnému súdu.

Dňa 30. septembra 1998 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 23. október 1998.

Dňa 9. októbra 1998 odporca požiadal súd, aby zadovážil listinné dôkazy, ktoré navrhol vykonať a súčasne splnomocnil svojím právnym zastupovaním v napadnutej veci Mgr. B. B.

Dňa 14. októbra 1998 sudca dal úpravou kancelárii pokyn vyžiadať spis Krajského riaditeľstva Policajného zboru v P. (ďalej len „krajská polícia“) č. j. KRP–205/st’-98.

Dňa 23. októbra 1998 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. november 1998 za účelom ďalšieho dokazovania.

Dňa 26. októbra 1998 sudca dal úpravou kancelárii pokyn na predvolanie označených svedkov.

Dňa 26. októbra 1998 krajská polícia oznámila súdu, že žiadaný spis neeviduje.

Dňa 28. októbra 1998 sťažovateľka doručila súdu svoje stanovisko k navrhnutým svedkom.

Dňa 28. októbra 1998 sťažovateľka podala návrh na vylúčenie sudcu JUDr. A. K. Súčasne doručila súdu svoje stanovisko k navrhnutým svedkom a doručila súdu listinný dôkaz.

Dňa 29. októbra 1998 sa konajúci sudca vyjadril k námietke zaujatosti, pričom uviedol, že sa necíti byť zaujatý. Súčasne dal úpravou kancelárii pokyn odoslať spis Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Dňa 30. novembra 1998 bol spis doručený krajskému súdu.

Dňa 5. marca 1999 bol spis vrátený okresnému súdu spolu s uznesením krajského súdu z 15. februára 1999 č. k. 4 Nc 71/98-83, ktorým krajský súd rozhodol, že JUDr. A. K. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vo veci.

Dňa 1. apríla 1999 sudca nariadil vo veci pojednávanie na 16. apríl 1999.

Dňa 14. apríla 1999 právna zástupkyňa sťažovateľky ospravedlnila svoju i sťažovateľkinu neúčast' na pojednávaní nariadenom na 16. apríl 1999.

Dňa 16. apríla 1999 bolo pojednávanie odročené na 30. apríl 1999.

Dňa 27. apríla 1999 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila súdu ospravedlnenie svojej i sťažovateľkinej neúčasti na pojednávaní vytýčenom na 30. apríl 1999.

Dňa 30. apríla 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd zamietol návrh sťažovateľky.

Dňa 31. mája 1999 sťažovateľka doručila súdu odvolanie splnomocnenia na právne zastúpenie udelené JUDr. V. R. a súčasne doložila splnomocnenie udelené JUDr. Z. K.

Dňa 22. júla 1999 podala sťažovateľka odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu z 30. apríla 1999.

Dňa 7. septembra 1999 sudca dal úpravou kancelárii pokyn, aby vyzvala sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie vo výške 4 000 Sk a súčasne, aby bolo odvolanie zaslané odporcovi na vyjadrenie.

Dňa 15. novembra 1999 bol spis doručený krajskému súdu, aby rozhodol o podanom odvolaní.

Dňa 1. decembra 1999 konajúci sudca krajského súdu nariadil termín pojednávania na 26. január 2000.

Dňa 13. januára 2000 sa odporca vyjadril k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 25. januára 2000 odporca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní vytýčenom na 26. január 2000.

Dňa 26. januára 2000 bolo pojednávanie pre neprítomnosť účastníkov konania odročené na neurčito.

Dňa 18. februára 2000 sudca krajského súdu nariadil pojednávanie na 27. marec 2000.

Dňa 27. marca 2000 sa uskutočnilo odvolacie pojednávanie. Krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Dňa 30. mája 2000 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 6. júna 2000 sťažovateľka požiadala súd o predvolanie svedkyne A. S.

Dňa 6. júna 2000 právna zástupkyňa sťažovateľky navrhla, aby súd pripustil zmenu petitu návrhu.

Dňa 25. októbra 2000 sudca dal úpravou kancelárii pokyn, aby uvedené uznesenie krajského súdu bolo doručené účastníkom konania.

Dňa 6. júna 2002 konajúci sudca úradným záznamom zaznamenal prevzatie spisu z civilnej kancelárie.

Dňa 17. júna 2002 súd vyzval sťažovateľku, aby predložila doklady o svojich príjmoch a majetkových pomeroch v súvislosti s jej žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 10. júla 2002 sťažovateľka doručila súdu potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 8. augusta 2002 súd nariadil vo veci pojednávanie na 1. október 2002.

Dňa 12. septembra 2002 súd uznesením č. k. 3 C 936/98-140 oslobodil sťažovateľku od zaplataenia súdneho poplatku.

Dňa 25. septembra 2002 sudca preročil termín pojednávania nariadeného z 1. októbra 2002 na 17. október 2002.

Dňa 27. septembra 2002 sťažovateľka ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní 1. októbra 2002 zo zdravotných dôvodov.

Dňa 2. októbra 2002 právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala súd o zrušenie termínu pojednávania vytýčeného na 17. október 2002 z dôvodu kolízie termínov.

Dňa 4. októbra 2002 sudca dal úpravou kancelárii pokyn na preloženie termínu pojednávania na 31. október 2002.

Dňa 28. októbra 2002 sťažovateľka doručila súdu ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 31. október 2002 zo zdravotných dôvodov.

Dňa 31. októbra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd uznesením priznal sťažovateľke oslobodenie od súdneho poplatku. Pojednávanie bolo odročené na 12. december 2002.

Dňa 26. novembra 2002 právna zástupkyňa sťažovateľky navrhla výsluch svedkov.

Dňa 4. decembra 2002 Okresný úrad v K. oznámil súdu, že vyžiadaný spisový materiál z relevantných dôvodov nemôže zaslať.

Dňa 12. decembra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd pripustil spresnenie návrhu podľa podania zo 6. júna 2000. Pojednávanie bolo odročené na 4. február 2003 s tým, že bude predvolaná svedkyňa a účastníci mali v lehote 5 dní označiť všetky dôkazy, ktoré navrhujú vykonať.

Dňa 23. decembra 2002 sťažovateľka, ako aj odporca oznámili súdu mená a adresy svedkov.

Dňa 28. januára 2003 sudca dal úpravou kancelárii pokyn preročiť nariadené pojednávanie na 27. február 2003, predvolať svedkov a uznesením uložiť účastníkom konania povinnosť zložiť zálohu na svedočné.

Dňa 3. februára 2003 sťažovateľka doručila odvolanie proti uzneseniu sp. zn. 3 C 936/98 z 29. januára 2003.

Dňa 10. februára 2003 súd požiadal Okresný úrad v K. a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru K. (ďalej len „policajný zbor“) o doloženie spisov, ktoré sa týkajú účastníkov súdneho sporu.

Dňa 27. februára 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. marec 2003 s tým, že súdu budú musieť byť doručené žiadané písomnosti od policajného zboru.

Dňa 27. marca 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 1. apríl 2003 za účelom vyhlásenia rozhodnutia.

Dňa 1. apríla 2003 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorým súd návrh sťažovateľky zamietol a trovy konania účastníkom nepriznal.

Dňa 30. apríla 2003 sudca požiadal predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na napísanie rozhodnutia. Predseda súdu súhlas udelil.

Dňa 16. mája 2003 bol predmetný rozsudok doručovaný účastníkom konania.

Dňa 30. mája 2003 sťažovateľka doručila súdu odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 6. júna 2003 bolo odvolanie zaslané na vyjadrenie odporcovi.

Dňa 15. júla 2003 sa odporca vyjadril k odvolaniu.

Dňa 19. augusta 2003 bol spis doručený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky.

Dňa 28. septembra 2003 sťažovateľka splnomocnila JUDr. V. R. právnym zastupovaním v predmetnej veci.

Dňa 3. septembra 2004 bol spis vrátený okresnému súdu spolu s uznesením z 21. júna 2004 sp. zn. 4 Co 360/03, 4 Co 130/04, ktorým krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 10. januára 2005 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 5. apríl 2005.

Dňa 5. apríla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že spis bude odstúpený krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti sudcu, ktorú vzniesla sťažovateľka.

Dňa 11. apríla 2005 sťažovateľka doručila súdu dôvody ním vznesenej námietky.

Dňa 12. apríla 2005 zákonný sudca sa vyjadril k námietke zaujatosti.

Dňa 14. apríla 2005 bol spis doručený krajskému súdu, aby rozhodol o uvedenej námietke zaujatosti.

Dňa 3. mája 2005 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením krajského súdu z 18. apríla 2005 č. k. 2 NcC 26/05-239, ktorým sa rozhodlo, že sudca okresného súdu JUDr. A. K. je vylúčený z prejednávania a rozhodovania napadnutej veci.

Dňa 9. mája 2005 sudca dal úpravou kancelárii pokyn požiadať krajský súd o opravu uvedeného uznesenia.

Dňa 12. mája 2005 bol spis doručený krajskému súdu.

Dňa 12. mája 2005 krajský súd opravil výrok svojho uznesenia č. k. 2 NcC 26/05-239.

Dňa 20. mája 2005 bol spis vrátený okresnému súdu, pričom ostatné rozhodnutie krajského súdu bolo doručené účastníkom konania.

Dňa 21. júla 2005 bol spis pridelený sudkyňi JUDr. I. J.

Dňa 7. apríla 2006 sudkyňa nariadila vo veci pojednávanie na 20. apríl 2006.

Dňa 20. apríla 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. apríl 2006 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Dňa 25. apríla 2006 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorým súd návrh zamietol a účastníkom trovy konania nepriznal. Sudkyňa požiadala predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na napísanie rozsudku do 25. júla 2006. Predseda súdu súhlas udelil.

Dňa 25. júla 2006 bol rozsudok písomne vyhotovený a bol doručovaný účastníkom konania.

Dňa 14. augusta 2006 sťažovateľka doručila súdu svoje odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 3 C 936/98-271 z 25. apríla 2006.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti vedenom pod sp. zn. 3 C 936/98, v ktorom sťažovateľka vystupuje ako navrhovateľka, došlo k porušeniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že neprimeraná dĺžka napadnutého konania podľa názoru ústavného súdu v danom prípade nebola závislá od zložitosti veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci opakovane nečinný, a to konkrétne od 30. mája 2000 do 17. júna 2002 (viac ako dvadsaťštyri mesiacov), od 3. septembra 2004 do 10. januára 2005 (štyri mesiace) a od 20. mája 2005 do 7. apríla 2006 (takmer jedenásť mesiacov). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas najmenej troch rokov a troch mesiacov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedeným zbytočným prietahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci, ale predovšetkým v dôsledku postupu súdu.

V daných súvislostiach ústavný súd nemohol opomenúť, že predmetom konania pred okresným súdom bolo rozhodovanie o ochrane osobnosti, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03).

Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkom súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 25. apríla 2006 bol v napadnutej veci vyhlásený rozsudok č. k. 3 C 936/98-271, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk, ktoré odôvodnila tým, že je *„stará a chorá osoba, ktorá sa bráni stále pretrvávajúcim útokom odporcu, ktoré sú sústavné a intenzívne a preto som hľadala súdnu ochranu. Počas obdobia od 16. 4. 1998 – doteraz mi nebola poskytnutá“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj na význam uplatneného práva pre sťažovateľku považuje za primerané vo výške 60 000 Sk.

Z uvedených dôvodov o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti 5. mája 2006 a podanie

písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 13. septembra 2006). Za tri úkony vykonané v roku 2006 patrí odmena dvakrát 2 730 Sk a režijný paušál dvakrát 164 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú v danom prípade sumu 8 682 Sk.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka si prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby a tieto trovy vyčíslila v sume 5 786 Sk, ústavný súd - keďže to nie je v rozpore s platnými súvisiacimi predpismi - jej priznal náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej výške, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2006